

Governance van warmtenetten

Dr. Maurits Sanders & mr. Anne Veerle Brunnekreef
13 november 2017

Gefördert durch:

EUROPÄISCHE UNION
Investition in unsere Zukunft
Europäischer Fonds
für regionale Entwicklung

Europäische Union
Europese Unie

Ministerie van Economische Zaken

Ministerium für Wirtschaft, Energie,
Industrie, Mittelstand und Handwerk
des Landes Nordrhein-Westfalen

Doel

Identificeren en oplossen van belemmeringen die in de weg staan aan een grootschalige en efficiëntere benutting van warmte in de energiehuishouding.

Prof. Dr.-Ing.
Christof Wetter

FH Münster
Stegerwaldstraße 39
48565 Steinfurt

Empirisch vooronderzoek (Arnhem-Nijmegen + documentanalyse)

Empirisch vooronderzoek laat zien dat het zinvol is om belemmeringen te categoriseren in:

- (i) bestuurlijk (bv. conflicterende bestuurslagen, beleidsdoeleinden, ontoereikende sturingsinstrumenten);
- (ii) communicatief (bv. perceptie op warmte als energiebron in de samenleving, interactie publiek-privaat);
- (iii) financieel (bv. bekostiging, financiering, haalbaarheid businesscase);
- (iv) juridisch (bv. conflicterende regimes, experimenteer ruimte).

Prof. Dr.-Ing.
Christof Wetter

FH Münster
Stegerwaldstraße 39
48565 Steinfurt

Empirisch vooronderzoek (Arnhem-Nijmegen + documentanalyse)

Belemmeringen die in de weg staan aan een grootschalige en efficiënte benutting van warmte in de energiehuishouding, moeten vanuit governance-perspectief niet zozeer gezocht worden bij individuele warmtetoepassingen (hoewel deze ook daar voorkomen), maar vooral bij initiatieven die gericht zijn op het verbinden van warmteprojecten aan zo mogelijk regionale warmtenetten.

Prof. Dr.-Ing.
Christof Wetter

FH Münster
Stegerwaldstraße 39
48565 Steinfurt

Empirische verkenning

- Studie naar de planvorming over warmtenetten in de provincies Gelderland en Overijssel.
- Visueel inzichtelijk maken met welke intensiteit er in Gelderland en Overijssel wordt gewerkt aan warmtenetten.

Prof. Dr.-Ing.
Christof Wetter

FH Münster
Stegerwaldstraße 39
48565 Steinfurt

Aanpak empirisch verkenning (I)

- Documentstudie in Gelderland en Overijssel bij provincies en gemeenten:
 - (i) naar de betekenis die aan warmte wordt gegeven in de overgang naar een duurzame energiehuishouding;
 - (ii) of daarbij wordt gekeken naar mogelijkheden om projecten met elkaar te verbinden en;
 - (iii) zo ja, wat men dan van een dergelijk initiatief verwacht (bijv. in termen van het aantal woningequivalenten).

Resultaat: **overzichtstabel**

Prof. Dr.-Ing.
Christof Wetter

FH Münster
Stegerwaldstraße 39
48565 Steinfurt

Aanpak empirisch verkenning (II)

De tabel diende als basis voor een **overzichtskaart** waarin tot uitdrukking komt in welke gemeenten men in Gelderland en Overijssel warmteprojecten met elkaar wil verbinden. Hierbij is een onderscheid gemaakt in verschillende fases:

- i. men verkent de mogelijkheden (het is nog slechts een beleidsambitie);
- ii. partijen zitten aan de tekentafel (planvorming);
- iii. de schop raakt de grond al (aanleg).

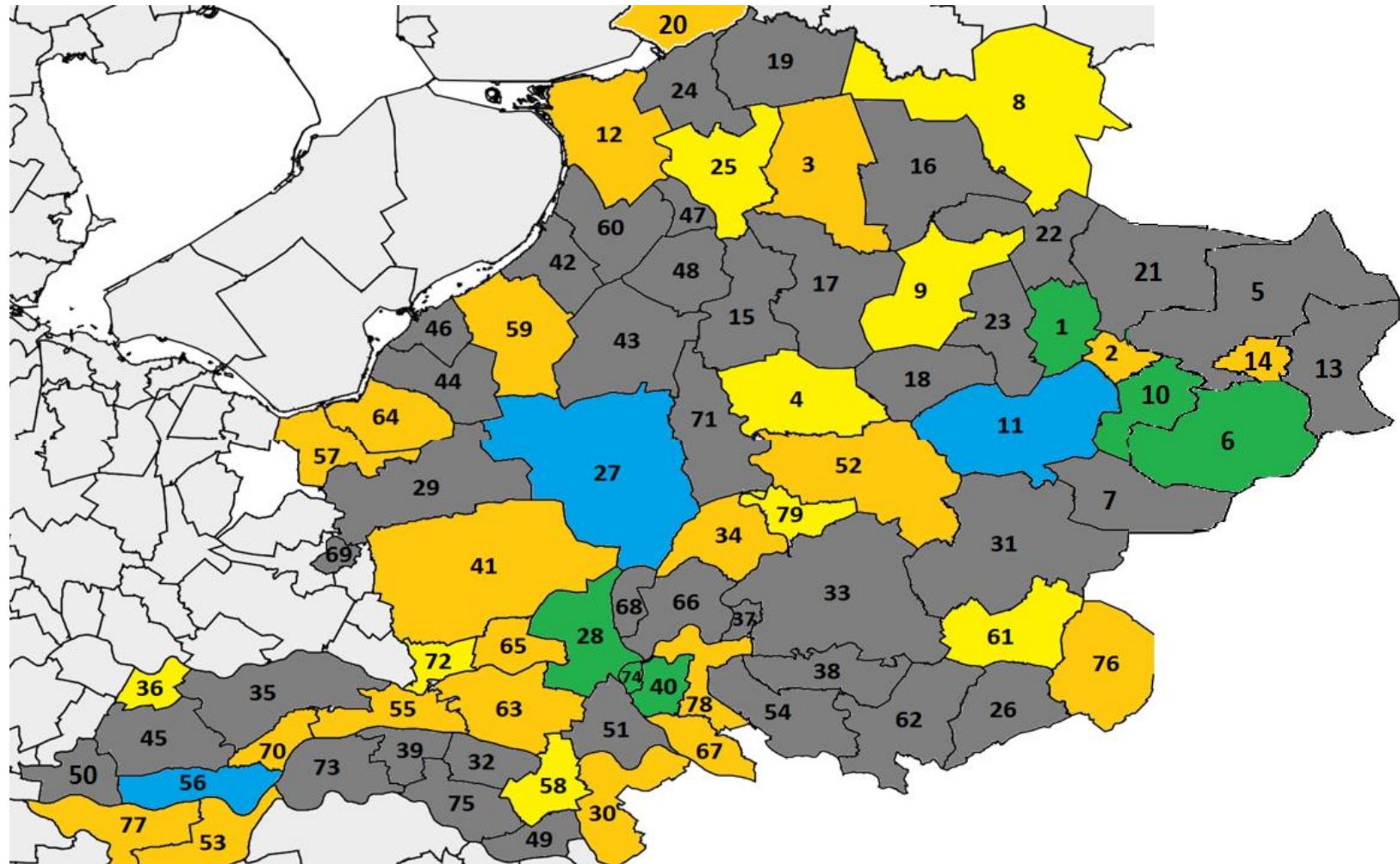
Prof. Dr.-Ing.
Christof Wetter

FH Münster
Stegerwaldstraße 39
48565 Steinfurt

Eerste versie

Geografische weergave:

- Grijs: Geen warmtenet en ook geen plannen hiervoor.
- Oranje: Geen warmtenet, maar hier wordt wel over gesproken. Ze hebben nog geen daadwerkelijke plannen.
- Blauw: Geen warmtenetten, maar wel daadwerkelijke plannen.
- Geel: Warmtenet aanwezig.
- Groen: Warmtenet aanwezig en verbonden met warmtenetten uit andere gemeenten.

Geografische weergave

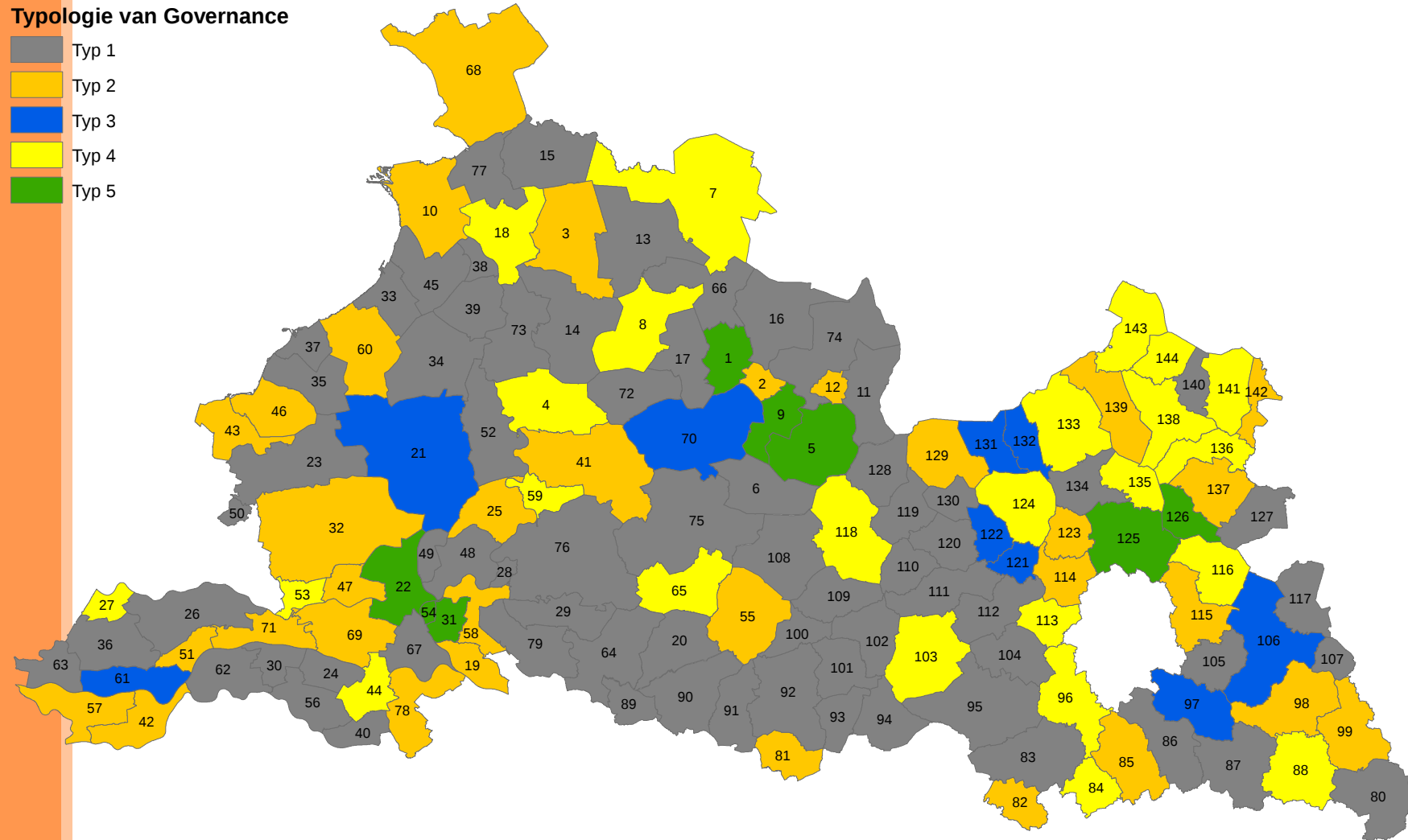
- Grijs: Geen warmtenet en ook geen plannen hiervoor.
- Oranje: Geen warmtenet, maar hier wordt wel over gesproken. Ze hebben nog geen daadwerkelijke plannen.
- Blauw: Geen warmtenetten, maar wel daadwerkelijke plannen.
- Geel: Warmtenet aanwezig.
- Groen: Warmtenet aanwezig en verbonden met warmtenetten uit andere gemeenten.

Legende

Gemeenten

Typologie van Governance

- Typ 1
- Typ 2
- Typ 3
- Typ 4
- Typ 5

Caseselectie

- Op basis van de voorlopige resultaten uit de empirische verkenning zijn drie cases geselecteerd.
- Daarbij is sprake van doelgerichte selectie (initiatie, planvorming en uitvoering & information rich).
- Beschrijving door documentstudie (vakpublicaties, onderzoeksrapporten, beleidsdocumenten, adviesrapporten en berichten in de media).
- Aan de hand van spinnenweb-methode worden deze cases weergegeven.
- Per dimensie wordt een spinnenweb geconstrueerd.

Prof. Dr.-Ing.
Christof Wetter

FH Münster
Stegerwaldstraße 39
48565 Steinfurt

Te bestuderen cases

- I. Arnhem – Nijmegen (Noordtak): aanleg
- II. Hengelo – Enschede (Bothoven – Noord): planvorming
- III. Ede – Wageningen: verkenningsfase

We zien bij deze cases dat er verschillen zijn in de fase waarin zij zich bevinden. We zien ook een overeenkomst, namelijk alle cases komen tot stand door 'low hanging fruit'.

Prof. Dr.-Ing.
Christof Wetter

FH Münster
Stegerwaldstraße 39
48565 Steinfurt

Barrières en belemmeringen

- Per case worden de betrokken organisaties in kaart gebracht.
- Bij sleutelfunctionarissen (wederom doelgerichte selectie) worden interviews afgenomen.
- De interviews worden gehouden aan de hand van een halfgestructureerde vragenlijst (zie bijlage).
- De vragenlijst is thematisch ingedeeld.
- De onderscheiden thema's zijn:
 - type belang en betrokken actoren;
 - keuze ordeningsvorm;
 - risico op falen;
 - mogelijkheden om falen tegen te gaan.

Prof. Dr.-Ing.
Christof Wetter

FH Münster
Stegerwaldstraße 39
48565 Steinfurt

Opbrengsten

- De studie mondt per case uit in:
 - Actorenanalyse
 - Krachtenveldanalyse
 - Overzicht van kansen, risico's en belemmeringen
 - Overzicht van ontwerpkeuzen (ordening, organisatie, rechtsvorm)
- De resultaten maken het mogelijk om binnen en tussen cases te vergelijken.

Prof. Dr.-Ing.
Christof Wetter

FH Münster
Stegerwaldstraße 39
48565 Steinfurt